

Nezaposlenost mladih u Republici Hrvatskoj

Pasulji, Brenda

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:805608>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-27**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI
FAKULTET EKONOMIJE I TURIZMA
„DR. MIJO MIRKOVIĆ“

BRENDA PASULJI

NEZAPOSLENOST MLADIH U REPUBLICI HRVATSKOJ

Završni rad

Pula, 2021.

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI
FAKULTET EKONOMIJE I TURIZMA
„DR. MIJO MIRKOVIĆ“

BRENDA PASULJI

NEZAPOSLENOST MLADIH U REPUBLICI HRVATSKOJ

Završni rad

JMBAG: 0303047434, izvanredna studentica

Studijski smjer: Management i poduzetništvo

Predmet: Gospodarstvo Hrvatske

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Opća ekonomija

Mentor: izv. prof. dr. sc. Kristina Afrić Rakitovac

Pula, lipanj 2021.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Brenda Pasulji, kandidatkinja za prvostupnika Poslovne ekonomije, smjera Management i poduzetništvo ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Brenda Pasulji, dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom "Nezaposlenost mladih u Republici Hrvatskoj" koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu sa Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. ODREDNICE TRŽIŠTA RADA.....	3
2.1. Nezaposlenost.....	3
2.1.1. Vrste nezaposlenosti.....	4
2.1.2. Stopa nezaposlenosti.....	5
2.1.3. Mjerenje nezaposlenosti	6
2.2. Nadnice	6
3. OBILJEŽJA TRŽIŠTA RADA REPUBLIKE HRVATSKE	9
3.1. Gospodarstvo i radna snaga.....	9
3.2. Kretanje nezaposlenosti	12
3.3. Nadnice	23
3.4. Utjecaj Covid-19 na nezaposlenost	24
4. NEZAPOSLENOST MLADIH	27
4.1. Nezaposlenost mladih u Republici Hrvatskoj.....	27
4.2. Nezaposlenost mladih u Europskoj uniji	28
4.3. Uzroci nezaposlenosti mladih	30
4.4. Posljedice nezaposlenosti mladih.....	31
4.4.1. Ekonomske posljedice	31
4.4.2. Socijalne posljedice.....	31
4.4.3. Političke posljedice.....	31
4.5. Mjere poticanja zapošljavanja.....	32
4.5.1. Aktivna politika zapošljavanja.....	32
4.5.2. Pasivna politika zapošljavanja.....	33
5. ZAKLJUČAK	36
POPIS LITERATURE	37
POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA.....	39
SAŽETAK	41
SUMMARY	42

1. UVOD

Nezaposlenost i inflacija smatraju se najvećim gospodarskim i društvenim problemima današnjice. Upravo je to razlog odabira navedene tematike za istraživanje. Nezaposlenost kao takva izaziva visoke fiskalne troškove, umanjuje vrijednosti ljudskog kapitala, povećava nejednakosti u društvu, te ono što je možda najznačajnije, ostavlja ozbiljne i trajne posljedice na ukupno društvo. Ona se može definirati kao neuravnotežena situacija u kojoj dolazi do nedovoljnog korištenja postojeće radne snage koja je raspoloživa. Jedan od ozbiljnijih problema kada se razmatra nezaposlenost je nezaposlenost mladih koja je posljednjih godina u porastu. Što se tiče Republike Hrvatske, nezaposlenost mladih je na zabrinjavajućoj razini.

Predmet istraživanja rada odnosi se na analizu nezaposlenosti mladih u Republici Hrvatskoj. Cilj je istraživanja definirati nezaposlenost, analizirati vrste i uzroke nezaposlenosti, te predstaviti stanje glede nezaposlenosti mladih u Republici Hrvatskoj. Nezaposlenost mladih analizira se i na razini Europske unije s obzirom na to da je Republika Hrvatska članica Unije. Uz to, cilj je rada predstaviti temeljne odrednice tržišta rada u Republici Hrvatskoj kao i mjere poticanja zapošljavanja. Trenutno se cijeli svijet, pa tako i Republika Hrvatska suočava s pandemijom koja je uzrokovana bolesti poznatom kao Covid-19. U radu se tako analizira i utjecaj pandemije na ukupnu nezaposlenost u Republici Hrvatskoj. Svrha je ovog istraživanja ustanoviti koliko je značajna nezaposlenost mladih za gospodarstvo određene zemlje, te koja su moguća rješenja kako bi se nezaposlenost mladih svela na minimum.

Metode istraživanja koje su korištene prilikom pisanja završnog rada na temu nezaposlenosti mladih u Republici Hrvatskoj jesu metoda analize, metoda sinteze, metoda kompilacije, metoda generalizacije, te statistička metoda. Izvori podataka za pisanje završnog rada su stručne knjige, znanstveni članci i publikacije iz područja gospodarstva Republike Hrvatske. Osim toga, korišteni su internet izvori koji su usko vezani uz navedenu tematiku.

Rad se pored Uvoda i Zaključka, sastoji od tri poglavlja. U poglavlju naziva *Odrednice tržišta rada* predstavljeni su osnovni pojmovi poput ponude i potražnje za radom, te stope nezaposlenosti. Osim toga, razmatraju se vrste nezaposlenosti i mjerenje nezaposlenosti. Nakon toga, u poglavlju naziva *Obilježja tržišta rada Republike Hrvatske* analizira se broj zaposlenih u Hrvatskoj, kretanje nezaposlenosti, podaci glede plaća i sl. U sljedećem poglavlju naziva *Nezaposlenost mladih* analiziraju se statistički pokazatelji glede nezaposlenosti mladih u Republici Hrvatskoj, ali i na razini Europske unije. Nadalje, analizirane su i mjere za poticanje zapošljavanja.

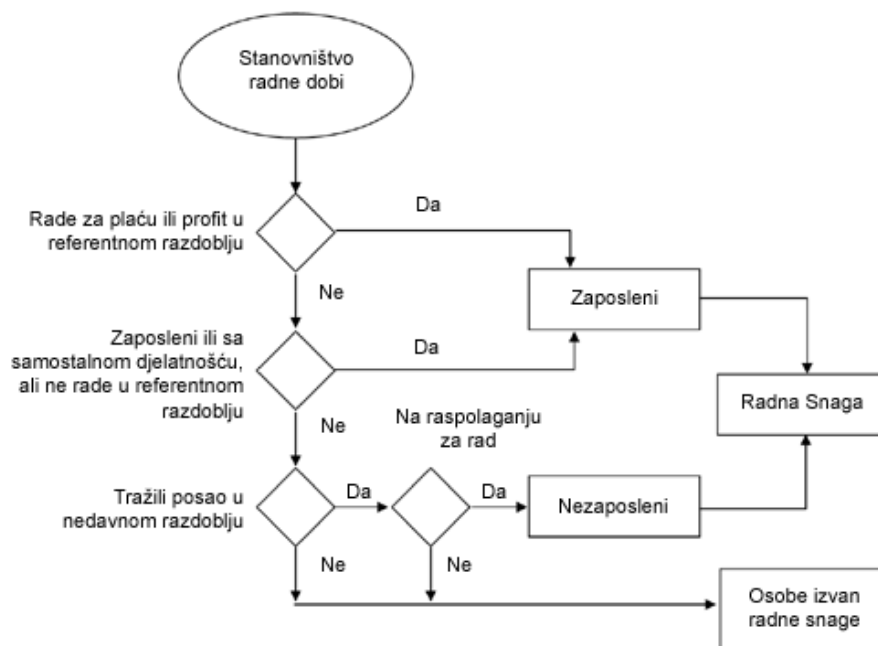
2. ODREDNICE TRŽIŠTA RADA

Problemi tržišta rada na svjetskoj razini postaju sve kompleksniji i sve su češći predmet različitih istraživanja. U ovom poglavlju analizirane su temeljne odrednice tržišta rada. Temeljne odrednice tržišta rada jesu nezaposlenost i nadnice.

2.1. Nezaposlenost

Tržište rada razlikuje se od zemlje do zemlje. “Problematika rada pojavila se u razdoblju od 16. do 18. stoljeća”.¹ “Pod institucionalno okruženje tržišta rada ubraja se: sustav socijalne zaštite, zakonska zaštita zaposlenja, provođenje aktivnih politika na tržištu rada, te stupanj regionalne mobilnosti radne snage”.² Iako tržište rada prolazi kroz različite ekonomske strukture i procese, zadržava temeljna obilježja. “Tržište rada obuhvaća sveukupnost transakcija vezanih uz kupoprodaju rada”.³ U nastavku slijedi slikovni prikaz temeljne podjele stanovništva radne dobi (Slika 1).

Slika 1. Temeljna podjela stanovništva radne dobi

Izvor: FFZG.hr, Dostupno na: <http://mjesec.ffzg.hr/nezaposlenost/1.1.html>. [Pristupljeno: 28. travnja 2021.]

¹ Bušelić, M. (2014.) *Tržište rada, teorijski pristup*. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli., str. 7

² Obadić, A. (2003.) Utjecaj aktivnih i pasivnih politika na tržište rada. *Financijska teorija i praksa*. [Online] 27 (4). str. 529. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/5770>. [Pristupljeno: 5. siječnja 2021.]

³ op.cit. Bušelić (2014.) str. 7

“Tržište rada označava ponudu i potražnju radnika, njihovu pripremu, zapošljavanje, napredovanje, otkaz, čekanje na posao, konkurenciju u traženju posla i na samom poslu“.⁴ Prema definiciji “nezaposlenost je stanje u kojemu se dio radno sposobnih članova društva ne može zaposliti primjereno svojim sposobnostima i kvalifikacijama, uz uobičajenu plaću“.⁵ Pod nezaposlenim osobama, smatraju se i oni koji su djelomično zaposleni, no njihova radna snaga nije u punoj mjeri iskorištena, odnosno nisu zaposleni na puno radno vrijeme i/ili nemaju dovoljna primanja za normalno funkcioniranje. Nadalje, “radna snaga ili aktivno stanovništvo sastoji se od zaposlenih i nezaposlenih osoba, razvrstanih prema ekonomskoj aktivnosti“.⁶

2.1.1. Vrste nezaposlenosti

Prema osnovnoj podjeli, nezaposlenost može biti otvorena i prikrivena. U tom smislu, razlikuju se četiri temeljna tipa otvorene nezaposlenosti, a oni su:

1. frikcijska ili normalna nezaposlenost,
2. sezonska nezaposlenost,
3. tehnološka nezaposlenost i
4. ciklička nezaposlenost.⁷

Prva, frikcijska nezaposlenost, naziva se i normalnom nezaposlenosti radnika. To se odnosi na radnike koji mijenjaju posao ili prekidaju radni odnos zbog primjerice nestašice određenog materijala i sl. Frikcijska nezaposlenost proizlazi zbog nepodudaranja ponude i potražnje rada. Sljedeća, sezonska nezaposlenost, odnosi se na nemogućnost izvršavanja posla na nekim određenim radnim mjestima jer su usko vezani uz godišnja doba. Tehnološka nezaposlenost javlja se zbog tehnoloških usavršavanja ili primjerice napretka u proizvodnji, pa tako nije potrebno imati određen broj zaposlenih. Posljednja, ciklična nezaposlenost vezana je uz poslovne cikluse i druge slične poremećaje koji smanjuju potrebu za radnicima. Istovremeno se odvija

---

⁴ Božiković, N. (2021.) Tržište rada u Europskoj uniji i Republici Hrvatskoj. *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*. [Online] 42 (1). str. 91. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/257729>. [Pristupljeno: 28. travnja 2021.]

⁵ Bejaković, P. (2003.) *Nezaposlenost*. Institut za javne financije. [Online] Dostupno na: <https://www.ijf.hr/hr/korisne-informacije/pojmovnik-javnih-financija/15/nezaposlenost/312/nezaposlenost/313/>. [Pristupljeno: 5. siječnja 2021.]

⁶ Loc.cit

⁷ Loc.cit

nesmanjena ponuda.⁸ U konačnici, otvorena nezaposlenost raste u doba krize, recesije, elementarnih nepogoda, ratnih zbivanja, tehnoloških revolucija i sl. S druge strane, prikrivena nezaposlenost javlja se zbog nedovoljnog iskorištavanja radne snage.⁹ U svakom slučaju, cilj je svake zemlje imati što manju nezaposlenost.

2.1.2. Stopa nezaposlenosti

Važan element kada se razmatra nezaposlenost je stopa nezaposlenosti. Stopa nezaposlenosti predstavlja udio nezaposlenih u aktivnom stanovništvu izražen u postotku. Stope nezaposlenosti često se koriste kao indikatori zdravlja određenog gospodarstva. To je zapravo omjer broja nezaposlenih i aktivnog stanovništva ili radne snage koji je izražen u postotku. Najčešće je korištena mjera zbog svoje jasnoće i jednostavnosti. Stopa nezaposlenosti prikazuje stanje gospodarstva i uspješnost gospodarske politike koja se provodi. Također, predstavlja mjerilo težine socijalnih teškoća i razlika u društvu, a kao nedostaci mogu se izdvojiti ti da stopa zapravo ne govori ništa o trajanju nezaposlenosti, te ograničenje samog koncepta radne snage na kojem se zasniva.¹⁰ Iako su predložena razna poboljšanja tog pokazatelja nezaposlenosti, niti jedno od mogućih poboljšanja ne predstavlja idealni pokazatelj.

Pored stope nezaposlenosti, postoje sljedeća mjerenja:

- stope nezaposlenosti u ekvivalentima punog radnog vremena,
- stope iskorištenosti potencijalne količine rada,
- izgubljenih radnih sati,
- indeksa težine nezaposlenosti,
- odnosa zaposleni-stanovništvo,
- dezagregirane stope nezaposlenosti,
- ponderirane stope nezaposlenosti,
- odnos stope nezaposlenosti i potencijalnog outputa, te
- prirodna stopa nezaposlenosti.¹¹

---

⁸ Loc.cit

⁹ Loc.cit

¹⁰ prema Bušelić (2014.) str. 91

¹¹ Loc.cit

2.1.3. Mjerenje nezaposlenosti

Kada se govori o mjerenju nezaposlenosti, postoje dva načina. "Prvi se odnosi na evidenciju nezaposlenih prijavljenih na zavodu za zapošljavanje, a drugi na periodično anketiranje uzorka radne snage".¹² U Republici Hrvatskoj dva su izvora statističkih pokazatelja o nezaposlenim osobama. Prvo se odnosi na podatke koje prikupljaju zavodi za zapošljavanje. Drugi izvori su ankete koje provode zavodi za statistiku, a uređene su prema pravilima Međunarodne organizacije rada.¹³

2.2. Nadnice

Uz nezaposlenost, važna odrednica je nadnica, ili drugačije, plaća. Prema čl. 4. Zakona o radu, "radnik je fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja određene poslove za poslodavca, a poslodavac je fizička ili pravna osoba koja zapošljava radnika i za koju radnik u radnom odnosu obavlja određene poslove".¹⁴ Radni odnosi uređeni su sljedećim zakonima:

1. Zakon o radu,
2. Zakon o državnim službenicima,
3. Zakon o posredovanju pri zapošljavanju,
4. Zakon o strancima,
5. Zakon o zaštiti na radu,
6. Zakon o porezu na dohodak,
7. Zakon o mirovinskom osiguranju i dr.

U nastavku slijedi slikovni prikaz važnih elemenata radnog odnosa (Slika 2).

---

¹² FFZG.hr [Online] Dostupno na: <http://mjesec.ffzg.hr/nezaposlenost/1.1.html>. [Pristupljeno: 28. travnja 2021.]

¹³ op.cit. Bejaković (2003.)

¹⁴ Zakon o radu, NN 93/14, 127/17, 98/19, čl. 4. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/307/Zakon-o-radu>. [Pristupljeno: 5. siječnja 2021.]

Slika 2. Elementi radnog odnosa

Izvor: izrada autorice prema: Zakon o radu, NN 93/14, 127/17, 98/19. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/307/Zakon-o-radu>. [Pristupljeno: 7. siječnja 2021.]

Prema čl. 7. Zakona o radu, "poslodavac je obavezan u radnom odnosu radniku dati posao te mu za obavljeni rad isplatiti plaću. S druge strane, radnik je obavezan prema uputama koje poslodavac daje osobno obavljati preuzeti posao".¹⁵ Nadalje, "u radnom odnosu poslodavac i radnik dužni su pridržavati se odredbi Zakona o radu i drugih zakona, međunarodnih ugovora koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i objavljeni, a koji su na snazi, drugih propisa, kolektivnih ugovora i pravilnika o radu".¹⁶

Radni odnosi prilagođavaju se sukladno uvjetima na tržištu rada, te je stoga potrebno pratiti izmjene u zakonu o radu i usklađivati poslovanje u skladu s istim. Jedna od najvažnijih, ako ne i najvažnija stavka prilikom zapošljavanja je upravo nadnica, odnosno plaća. Svatko tko je zaposlen, ima pravo na određenu naknadu. U Republici Hrvatskoj, naknada se uglavnom obračunava mjesečno. Ta mjesečna naknada je plaća.

---

¹⁵ Loc.cit

¹⁶ Loc.cit

U računovodstvenim knjigama poduzeća plaća se evidentira u bruto iznosu, dok zaposlenik plaću dobiva u neto iznosu. Svaki zaposlenik ima pravo na minimalnu plaću. Minimalna plaća propisana je Zakonom o minimalnoj plaći.¹⁷ Plaća se određuje ugovorom o radu koji sklapaju radnik i poslodavac, i to u bruto svoti prema Zakonu o radu. Ugovorom o radu najčešće se plaća određuje kod onih poslodavaca koji zapošljavaju 20 i manje zaposlenika. Potrebno je uz ostale važne elemente, ugovorom o radu odrediti osnovnu plaću, dodatke na plaću, te razdoblje isplate plaće. Ako nisu sadržani svi potrebni i zakonom propisani elementi, poslodavac čini prekršaj.¹⁸ Svaki zaposlenik ima pravo na minimalnu plaću. Minimalna plaća propisana je Zakonom o minimalnoj plaći.

---

¹⁷ Zakon o minimalnoj plaći, NN 118/18. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/400/Zakon-o-minimalnoj-pla%C4%87i>. [Pristupljeno: 8. siječnja 2021.]

¹⁸ op.cit. Zakon o radu, NN 93/14, 127/17, 98/19. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/307/Zakon-o-radu>. [Pristupljeno: 8. siječnja 2021.]

3. OBILJEŽJA TRŽIŠTA RADA REPUBLIKE HRVATSKE

Gospodarstvo Republike Hrvatske suočava se s visokom nezaposlenosti i sporom dinamikom otvaranja novih radnih mjesta. Razlozi su mnogobrojni. Jedan od razloga je nefleksibilnost. "Na hrvatsko tržište rada utječu proces globalizacije, demografski trendovi te gospodarski procesi koji su smanjili potražnju za radnom snagom".¹⁹ Ipak treba istaknuti kako se zahvaljujući razvoju tehnologije otvorila mogućnost fleksibilnog radnog vremena. Tako je moguće raditi i od kuće. Trenutno se cijeli svijet, pa tako i Republika Hrvatska suočava s pandemijom poznatom kao Covid-19. Iako je pandemija utjecala na povećanje nezaposlenosti, istovremeno se povećao i broj radnika koji posao obavljaju od kuće, što je svakako pozitivno. Važno je poticati fleksibilnost u poslovanju i implementirati takve oblike rada u poslovanje. U ovom poglavlju analizirana su obilježja tržišta rada Republike Hrvatske.

3.1. Gospodarstvo i radna snaga

Iako je opći dojam u Republici Hrvatskoj kako su gospodarski pokazatelji poražavajući, ipak godišnja stopa bruto domaćeg proizvoda za 2019. godinu iznosi 2,9%. U postotnim bodovima realna stopa rasta povećana je za 0,2. U nastavku slijedi tablični prikaz osnovnih gospodarskih pokazatelja za 2018. i 2019. godinu (Tablica 1).

---

¹⁹ op.cit Božiković (2021.), str. 91

Tablica 1. Osnovni gospodarski pokazatelji RH, stope rasta (u postocima), 2018. i 2019.

	2018.	2019.
Bruto domaći proizvod	2,7	2,9
Fizički obujam industrijske proizvodnje	-1,0	0,6
Fizički obujam građevinskih radova	5,0	8,3
Noćenja turista	4,0	1,8
Realni promet u trgovini na malo	3,8	3,6
Izvoz – ukupno	3,6	5,9
Uvoz – ukupno	8,1	4,7
Realne neto plaće	2,8	2,6
Indeksi potrošačkih cijena	1,5	0,8
Ukupni broj zaposlenih	1,4	2,5
Ukupni broj nezaposlenih	-20,8	-16,2
Stopa registrirane nezaposlenosti	9,7	7,6
Stopa anketne nezaposlenosti	8,4	6,6

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 10. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

Kako je vidljivo prema tabličnom prikazu stopa registrirane nezaposlenosti u 2018. godini iznosila je 9,7, a 2019. vidljivo je smanjenje za 2,1 postotna boda. Stopa anketne nezaposlenosti 2018. godine iznosila je 8,4, a 2019. godine 6,6, što je smanjenje za 1,8 postotna boda. U nastavku slijedi tablični prikaz aktivnog stanovništva prema administrativnim izvorima za 2018. i 2019. godinu (Tablica 2).

Tablica 2. Aktivno stanovništvo prema administrativnim izvorima u RH, godišnji prosjek 2018. i 2019.

	2018.	2019.	Indeks 2019./2018.
Aktivno stanovništvo	1.671.122	1.683.719	100,8
Zaposleni	1.517.580	1.555.068	102,5
- Zaposleni u pravnim osobama	1.305.439	1.341.433	102,8
- Zaposleni u obrtu i slobodnim profesijama	192.665	194.348	100,9
- Osiguranici poljoprivrednici	19.476	19.287	99,0
Nezaposleni	153.542	128.650	83,8
Stopa registrirane nezaposlenosti	9,2	7,6	-

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 11. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

U 2018. godini bilo je ukupno 1.517.580 zaposlenih, dok je 2019. ta brojka iznosila 1.555.068. Vidljivo je povećanje. S druge strane, broj nezaposlenih u 2018. godini iznosio je 153.542, dok je 2019. vidljivo značajno smanjenje i ta je brojka iznosila 128.650. U nastavku slijedi grafički prikaz aktivnog stanovništva prema Anketi o radnoj snazi za 2018. i 2019. godinu (Tablica 3).

Tablica 3. Aktivno stanovništvo prema Anketi o radnoj snazi u RH, godišnji prosjek 2018. i 2019.

	2018.	2019.	Indeks 2019./2018.
Aktivno stanovništvo	1.807.000	1.798.000	99,5
Zaposleni	1.655.000	1.679.000	101,5
Stopa zaposlenosti (15 - 64)	60,6	62,1	-
Nezaposleni	152.000	119.000	78,3
Stopa anketne nezaposlenosti	8,4	6,6	-

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 12. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

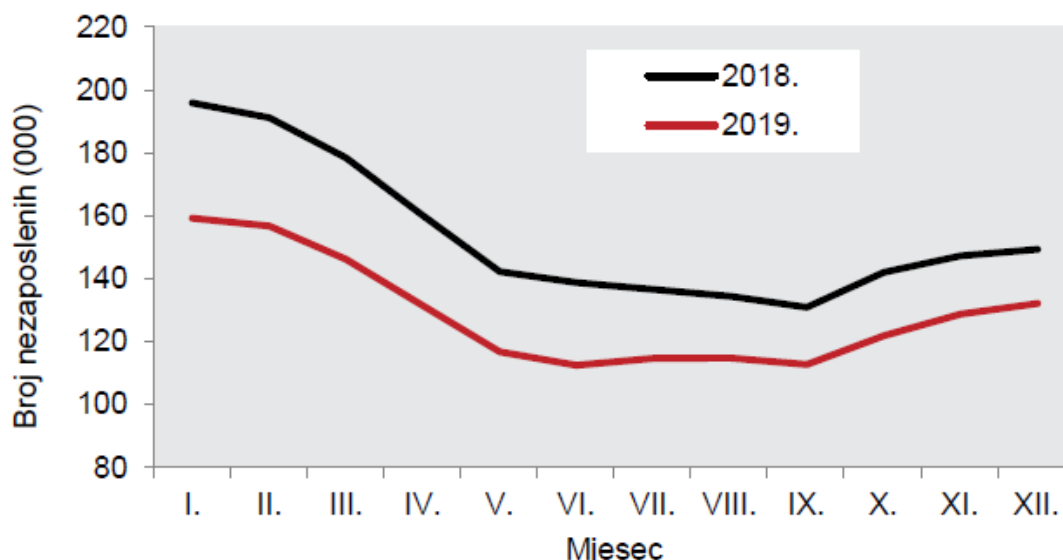
Prema Anketi o radnoj snazi, u 2018. godini ukupan broj zaposlenih iznosio je 1.655.000, a nezaposlenih 152.000. U 2019. godini vidljivo je povećanje broja zaposlenih i tada je brojka iznosila 1.679.000, a broj nezaposlenih se smanjio i iznosio 119.000. Unatoč povećanju broja zaposlenih i smanjenju broja nezaposlenih,

ne smiju se zanemariti i sve veći odlasci u inozemstvo, posebice kada je riječ o mladima.

3.2. Kretanje nezaposlenosti

“International Labour Organisation (ILO) definira nezaposlene kao osobe starije od dobne granice određene za mjerenje ekonomski aktivnog stanovništva (u RH 15 godina) koje su u promatranom razdoblju bile bez posla”.²⁰ Nezaposlenost se na znanstvenoj razini istražuje od 19. stoljeća. Makroekonomska politika svake zemlje teži borbi protiv nezaposlenosti. Nezaposlenost može biti posljedica primjerice sezonskih fluktuacija tržišta rada, prekida zbog promjena radnog mjesta, tehnoloških usavršavanja, ali i poremećaja na tržištu. Nezaposlenost raste u doba političkih i gospodarskih kriza, ratova, tehnoloških promjena i dr.²¹ U nastavku slijedi grafički prikaz broja nezaposlenih osoba za 2018. i 2019. godinu (Grafikon 1).

Grafikon 1. Broj nezaposlenih osoba u RH, 2018. i 2019.

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 14. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

²⁰ Ibid, str. 99

²¹ Loc.cit

Prema grafičkom prikazu, vidljivo je kako je broj nezaposlenih u 2019. godini manji nego što je to slučaj u 2018. godini. Međutim, krajem 2019. godine pojavio se virus poznat kao Covid-19 u svijetu, a početkom 2020. godine i u Republici Hrvatskoj. To je značajno utjecalo na gospodarska kretanja u zemlji, pa je tako veliki broj zaposlenika ostao bez posla. U nastavku slijedi tablični prikaz prosječnog broja nezaposlenih prema spolu u 2018. i 2019. godini (Tablica 4).

Tablica 4. Prosječni broj nezaposlenih prema spolu u RH, 2018. i 2019.

Spol	2018.		2019.		Indeks 2019./2018.
	Broj	%	Broj	%	
Muškarci	66.403	43,2	57.125	44,4	86,0
Žene	87.139	56,8	71.525	55,6	82,1
UKUPNO	153.542	100,0	128.650	100,0	83,8

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 14. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

Prema tabličnom prikazu može se primijetiti kako je u obje analizirane godine broj nezaposlenih žena znatno veći u odnosu na muškarce. Autorica dolazi do zaključka kako je i dalje prisutna diskriminacija žena na tržištu rada. Zaposlenike je potrebno ocjenjivati na temelju radnog učinka, a ne degradirati na temelju spola. U nastavku slijedi tablični prikaz prosječnog broja nezaposlenih osoba prema dobi za 2018. i 2019. godinu (Tablica 5).

Tablica 5. Prosječni broj nezaposlenih osoba prema dobi u RH, 2018. i 2019.

Dob	2018.		2019.		Indeks 2019./2018.
	Broj	%	Broj	%	
Od 15 do 19	6.370	4,1	5.412	4,2	85,0
Od 20 do 24	16.131	10,5	13.682	10,6	84,8
Od 25 do 29	17.254	11,2	14.611	11,4	84,7
Od 30 do 34	14.698	9,6	12.282	9,5	83,6
Od 35 do 39	14.834	9,7	12.475	9,7	84,1
Od 40 do 44	15.086	9,8	12.765	9,9	84,6
Od 45 do 49	15.618	10,2	13.040	10,1	83,5
Od 50 do 54	18.378	12,0	14.909	11,6	81,1
Od 55 do 59	21.527	14,0	17.504	13,6	81,3
60 i više	13.646	8,9	11.970	9,3	87,7
UKUPNO	153.542	100,0	128.650	100,0	83,8

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 15. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

Prema tabličnom prikazu vidljivo je kako je najveći broj nezaposlenih u 2018. godini u dobi između 55 i 59 godina. Iako se brojka te kategorije smanjila u 2019. godini, ipak je i u 2019. godini najveći broj nezaposlenih također iz kategorije od 55 do 59 godina, što je prema mišljenju autorice i očekivano. Osobe iz kategorije od 55 do 59 godina koje su nezaposlene teško pronalaze posao upravo zbog godina starosti. Svakako je njihova prednost iskustvo, no tržište traži mlade, energične zaposlenike koji prate trendove i izvrsno barataju s tehnologijom. U nastavku slijedi tablični prikaz broja nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja za 2018. i 2019. godinu (Tablica 6).

Tablica 6. Prosječni broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja u RH, 2018. i 2019.

Razina obrazovanja	2018.		2019.		Indeks 2019./2018.
	Broj	%	Broj	%	
Bez škole i nezavršena osnovna škola	9.611	6,3	8.087	6,3	84,1
Osnovna škola	30.818	20,1	25.109	19,5	81,5
SŠ za zanimanja do 3 godine i škola za KV i VKV radnike	46.089	30,0	38.666	30,1	83,9
SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazija	43.229	28,2	36.394	28,3	84,2
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	10.145	6,6	8.559	6,7	84,4
Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	13.650	8,9	11.835	9,2	86,7
UKUPNO	153.542	100,0	128.650	100,0	83,8

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 15. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

Najveći broj nezaposlenih u 2018. i 2019. godini je iz kategorije srednja škola za zanimanja do 3 godine i škola za kvalificirane radnike i visokokvalificirane radnike. U 2019. godini ta se brojka ipak nešto umanjila, pa je tako s 46.089 u 2018. godini, brojka se smanjila i iznosila 38.666. U nastavku slijedi tablični prikaz nezaposlenih osoba prema županijama za 2018. i 2019. godinu (Tablica 7).

Tablica 7. Prosječni broj nezaposlenih osoba prema županijama u RH, 2018. i 2019.

Županija	2018.		2019.		Indeks 2019./2018.
	Broj	%	Broj	%	
Zagrebačka	6.658	4,3	5.582	4,3	83,8
Krapinsko-zagorska	2.789	1,8	2.322	1,8	83,3
Sisačko-moslavačka	10.528	6,9	8.875	6,9	84,3
Karlovačka	4.438	2,9	3.342	2,6	75,3
Varaždinska	3.100	2,0	2.542	2,0	82,0
Koprivničko-križevačka	2.433	1,6	1.939	1,5	79,7
Bjelovarsko-bilogorska	5.516	3,6	4.201	3,3	76,2
Primorsko-goranska	7.946	5,2	6.704	5,2	84,4
Ličko-senjska	2.035	1,3	1.704	1,3	83,7
Virovitičko-podravska	5.154	3,4	4.332	3,4	84,1
Požeško-slavonska	2.873	1,9	2.389	1,9	83,2
Brodsko-posavska	7.026	4,6	5.820	4,5	82,8
Zadarska	4.826	3,1	4.095	3,2	84,9
Osječko-baranjska	19.113	12,4	16.193	12,6	84,7
Šibensko-kninska	4.433	2,9	3.944	3,1	89,0
Vukovarsko-srijemska	8.782	5,7	6.642	5,2	75,6
Splitsko-dalmatinska	25.558	16,6	21.562	16,8	84,4
Istarska	3.513	2,3	3.819	3,0	108,7
Dubrovačko-neretvanska	4.922	3,2	4.575	3,6	93,0
Međimurska	2.446	1,6	2.111	1,6	86,3
Grad Zagreb	19.453	12,7	15.957	12,4	82,0
UKUPNO	153.542	100,0	128.650	100,0	83,8

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 17. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

U 2018. godini najveći broj nezaposlenih osoba bio je iz Splitsko-dalmatinske županije, a najmanji broj nezaposlenih je iz Ličko-senjske županije. U 2019. godini stanje je ostalo isto. U nastavku slijedi tablični prikaz strukture nezaposlenih osoba prema županijama za 2019. godinu (Tablica 8).

Tablica 8. Struktura nezaposlenih osoba prema županijama u RH, prosjek 2019.

Županija	UKUPNO	Muškarci		Žene		Osobe do 24 g.		Stručne osobe	
		Broj	Udio	Broj	Udio	Broj	Udio	Broj	Udio
Zagrebačka	5.582	2.615	46,8	2.967	53,2	880	15,8	4.163	74,6
Krapinsko-zagorska	2.322	1.126	48,5	1.196	51,5	408	17,6	1.671	72,0
Sisačko-moslavačka	8.875	3.814	43,0	5.061	57,0	1.353	15,2	5.341	60,2
Karlovačka	3.342	1.372	41,0	1.970	59,0	499	14,9	2.233	66,8
Varaždinska	2.542	1.241	48,8	1.301	51,2	393	15,4	1.779	70,0
Koprivničko-križevačka	1.939	888	45,8	1.050	54,2	383	19,7	1.250	64,5
Bjelovarsko-bilogorska	4.201	2.037	48,5	2.164	51,5	773	18,4	2.612	62,2
Primorsko-goranska	6.704	2.928	43,7	3.777	56,3	716	10,7	5.325	79,4
Ličko-senjska	1.704	805	47,2	899	52,8	303	17,7	1.144	67,1
Virovitičko-podravska	4.332	1.870	43,2	2.462	56,8	741	17,1	2.777	64,1
Požeško-slavonska	2.389	1.009	42,2	1.380	57,8	536	22,4	1.759	73,6
Brodsko-posavska	5.820	2.319	39,8	3.501	60,2	1.104	19,0	3.915	67,3
Zadarska	4.095	1.831	44,7	2.264	55,3	599	14,6	3.218	78,6
Osječko-baranjska	16.193	6.612	40,8	9.581	59,2	2.729	16,9	11.129	68,7
Šibensko-kninska	3.944	1.924	48,8	2.021	51,2	602	15,3	3.066	77,7
Vukovarsko-srijemska	6.642	2.653	39,9	3.989	60,1	1.339	20,2	4.873	73,4
Splitsko-dalmatinska	21.562	9.429	43,7	12.134	56,3	2.829	13,1	18.317	84,9
Istarska	3.819	2.059	53,9	1.760	46,1	360	9,4	2.967	77,7
Dubrovačko-neretvanska	4.575	1.960	42,8	2.615	57,2	666	14,5	3.767	82,3
Međimurska	2.111	896	42,4	1.215	57,6	432	20,4	1.224	58,0
Grad Zagreb	15.957	7.739	48,5	8.218	51,5	1.451	9,1	12.925	81,0
UKUPNO	128.650	57.125	44,4	71.525	55,6	19.094	14,8	95.454	74,2

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 18. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

Zanimljivo je primijetiti u strukturi nezaposlenih osoba prema županijama da je samo u Istarskoj županiji manji broj nezaposlenih žena u odnosu na muškarce. U svim je ostalim županijama broj nezaposlenih žena veći. Najviše nezaposlenih osoba do 24 godine nalazi se u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Ista je situacija i s nezaposlenim stručnim osobama. Najviše ih je u Splitsko-dalmatinskoj županiji. U nastavku slijedi tablični prikaz nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti u 2018. i 2019. godini (Tablica 9).

Tablica 9. Nezaposlene osobe prema trajanju nezaposlenosti u RH, 31. prosinca 2018. i 2019.

Trajanje nezaposlenosti	2018.		2019.		Indeks 2019./2018.
	Broj	%	Broj	%	
Do 3 mjeseca	55.087	37,0	51.291	38,9	93,1
Od 3 do 6 mjeseci	20.113	13,5	18.128	13,8	90,1
Od 6 do 9 mjeseci	10.148	6,8	8.260	6,3	81,4
Od 9 do 12 mjeseci	6.960	4,7	7.970	6,0	114,5
Od 1 do 2 godine	14.365	9,6	13.284	10,1	92,5
Od 2 do 3 godine	7.148	4,8	6.088	4,6	85,2
Više od 3 godine	35.098	23,6	26.732	20,3	76,2
UKUPNO	148.919	100,0	131.753	100,0	88,5

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 18. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

U 2018. i 2019. godini najveći broj nezaposlenih osoba bio je nezaposlen do 3 mjeseca, što je svakako motivirajuće. Ipak, jako je velik broj nezaposlenih osoba koji su nezaposleni više od 3 godine, što je ozbiljan problem. U nastavku slijedi tablični prikaz nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i spolu u 2019. godini (Tablica 10).

Tablica 10. Nezaposlene osobe prema trajanju nezaposlenosti i spolu u RH, 31. prosinca 2019.

Trajanje nezaposlenosti	Ukupno	Muškarci	%	Žene	%
Do 3 mjeseca	51.291	22.914	38,8	28.377	39,1
Od 3 do 6 mjeseci	18.128	7.966	13,5	10.162	14,0
Od 6 do 9 mjeseci	8.260	3.753	6,3	4.507	6,2
Od 9 do 12 mjeseci	7.970	3.520	6,0	4.450	6,1
Od 1 do 2 godine	13.284	5.895	10,0	7.389	10,2
Od 2 do 3 godine	6.088	2.733	4,6	3.355	4,6
Više od 3 godine	26.732	12.337	20,9	14.395	19,8
UKUPNO	131.753	59.118	100,0	72.635	100,0

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 19. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

Prema tabličnom prikazu vidljivo je kako je ipak kod žena trajanje nezaposlenosti kraće. U nastavku slijedi tablični prikaz strukture nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i razini obrazovanja u 2019. godini (Tablica 11).

Tablica 11. Struktura nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i razini obrazovanja u RH, 31. prosinca 2019.

Trajanje nezaposlenosti	Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 godine i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat
Do 3 mjeseca	38,9	22,2	30,0	39,4	43,0	47,7	47,1
Od 3 do 6 mjeseci	13,8	9,0	9,5	13,6	16,0	17,1	16,5
Od 6 do 9 mjeseci	6,3	4,6	5,1	6,5	6,5	7,0	7,8
Od 9 do 12 mjeseci	6,0	8,0	7,8	5,6	5,5	5,0	5,3
Od 1 do 2 godine	10,1	11,8	10,9	10,0	9,7	9,1	9,2
Od 2 do 3 godine	4,6	7,1	5,7	4,6	4,0	3,7	3,4
Više od 3 godine	20,3	37,4	31,0	20,2	15,2	10,3	10,6
UKUPNO	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kratkotrajna nezaposlenost	65,0	43,7	52,3	65,1	71,1	76,8	76,8
Dugotrajna nezaposlenost	35,0	56,3	47,7	34,9	28,9	23,2	23,2

Izvor: Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje, str. 19. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]

Kod kratkotrajne nezaposlenosti dominiraju osobe sa završenim prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom, kao i oni s fakultetom, akademijom, magisterijem ili doktoratom. Kod dugotrajne nezaposlenosti dominiraju oni bez škole i nezavršene osnovne škole. Odmah nakon toga slijede oni sa završenom osnovnom školom. Prema svemu navedenom, može se zaključiti kako je upravo nezaposlenost jedan od većih problema s kojim se suočava Republika Hrvatska. Osim broja nezaposlenih, veliki je broj onih koji napuštaju zemlju u potrazi za boljim poslom i boljim uvjetima rada. U nastavku slijedi tablični prikaz registrirane nezaposlenosti i zapošljavanja za nešto duže razdoblje i to od 2006. do 2020. godine (Tablica 12).

Tablica 12. Registrirana nezaposlenost i zapošljavanje u RH, 2006.-2020.

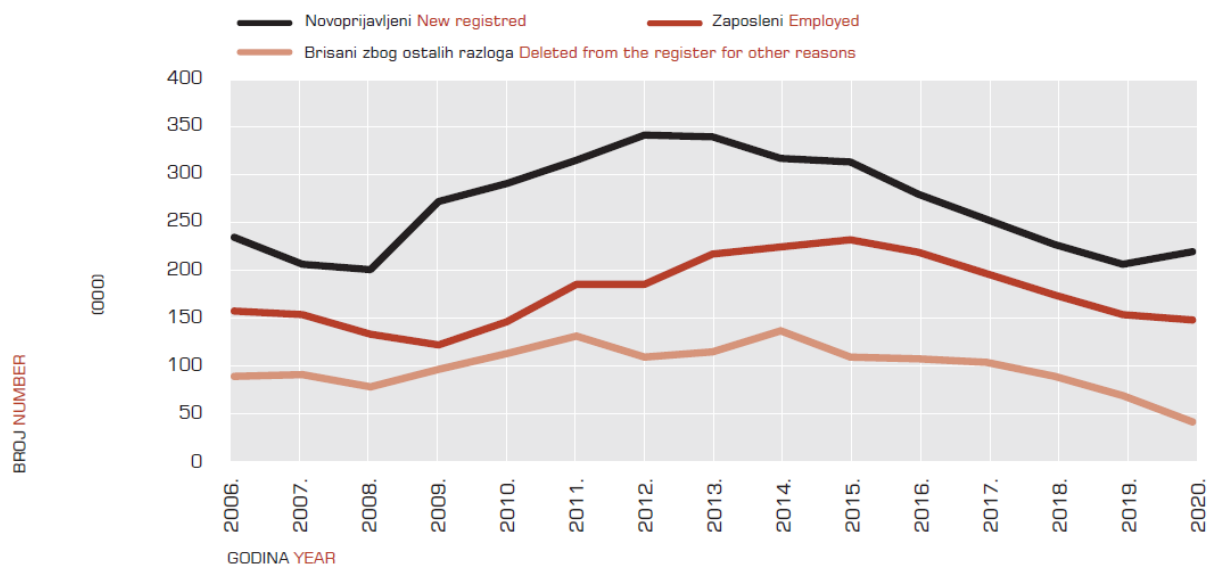
Godina	Novoprijavljeni			Izlasci iz evidencije					
				Zaposleni s evidencije (na temelju radnog odnosa i na temelju drugih poslovnih aktivnosti)			Brisani zbog ostalih razloga		
	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene
2006.	233 163	106 287	126 876	158 540	69 722	88 818	89 321	46 482	42 839
2007.	206 460	91 495	114 965	154 158	64 539	89 619	90 971	44 678	46 293
2008.	200 093	86 704	113 389	134 557	55 422	79 135	79 565	38 577	40 988
2009.	270 557	131 329	139 228	122 798	50 819	71 979	96 669	44 669	52 000
2010.	289 234	144 590	144 644	146 627	67 470	79 157	114 307	56 509	57 798
2011.	313 988	152 090	161 898	185 236	86 075	99 161	133 159	66 454	66 705
2012.	338 514	165 582	172 932	186 156	88 253	97 903	109 582	55 429	54 153
2013.	338 278	165 474	172 804	217 179	102 672	114 507	115 902	59 848	56 054
2014.	316 057	153 254	162 803	225 462	107 712	117 750	137 243	70 753	66 490
2015.	310 701	147 533	163 168	232 499	108 927	123 572	109 497	55 548	53 949
2016.	277 496	126 376	151 120	218 834	98 691	120 143	107 513	53 044	54 469
2017.	252 566	113 621	138 945	196 820	87 347	109 473	105 000	49 609	55 391

2018.	226 509	101 448	125 061	174 420	73 220	101 200	90 533	43 146	47 387
2019.	206 917	93 309	113 608	154 832	66 695	88 137	69 251	33 024	36 227
2020.	218 470	96 401	122 069	148 684	64 306	84 378	41 694	19 197	22 497
Index 2020./2019.	105.6	103.3	107.4	96.0	96.4	95.7	60.2	58.1	62.1

Izvor: Barić, M. i Augustinović, M. (2021.) *Mjesečni statistički bilten*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje. str. 10. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/statistika/>. [Pristupljeno: 1. ožujka 2021.]

Prema tabličnom prikazu vidljivo je kako se broj novoprijavljenih osoba mijenjao kroz godine. Prisutne su oscilacije. Od 2006. do 2009. godine broj novoprijavljenih imao je trend smanjenja, dok je od 2009. broj počeo rasti. Broj novoprijavljenih osoba vrhunac je dosegnuo u 2013. godini, nakon čega je od 2014. godine u padu. U posljednjoj analiziranoj godini, broj novoprijavljenih iznosio je 218.470, što je za 11.553 više u odnosu na prethodnu, 2019. godinu. Ono što je još značajno za istaknuti jest da je broj novoprijavljenih žena svake godine veći u odnosu na muškarce. Shodno tome, može se zaključiti kao što je i prije zamijećeno, kako je još uvijek prisutna diskriminacija žena na tržištu rada, što je zbilja poražavajuće. U nastavku slijedi grafički prikaz novoprijavljenih, zaposlenih i brisanih osoba zbog ostalih razloga od 2006. do 2020. godine (Grafikon 2).

Grafikon 2. Novoprijavljeni, zaposleni i brisani zbog ostalih razloga u RH, 2006.-2020.

Izvor: Barić, M. i Augustinović, M. (2021.) *Mjesečni statistički bilten*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje. str. 10. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/statistika/>. [Pristupljeno: 1. ožujka 2021.]

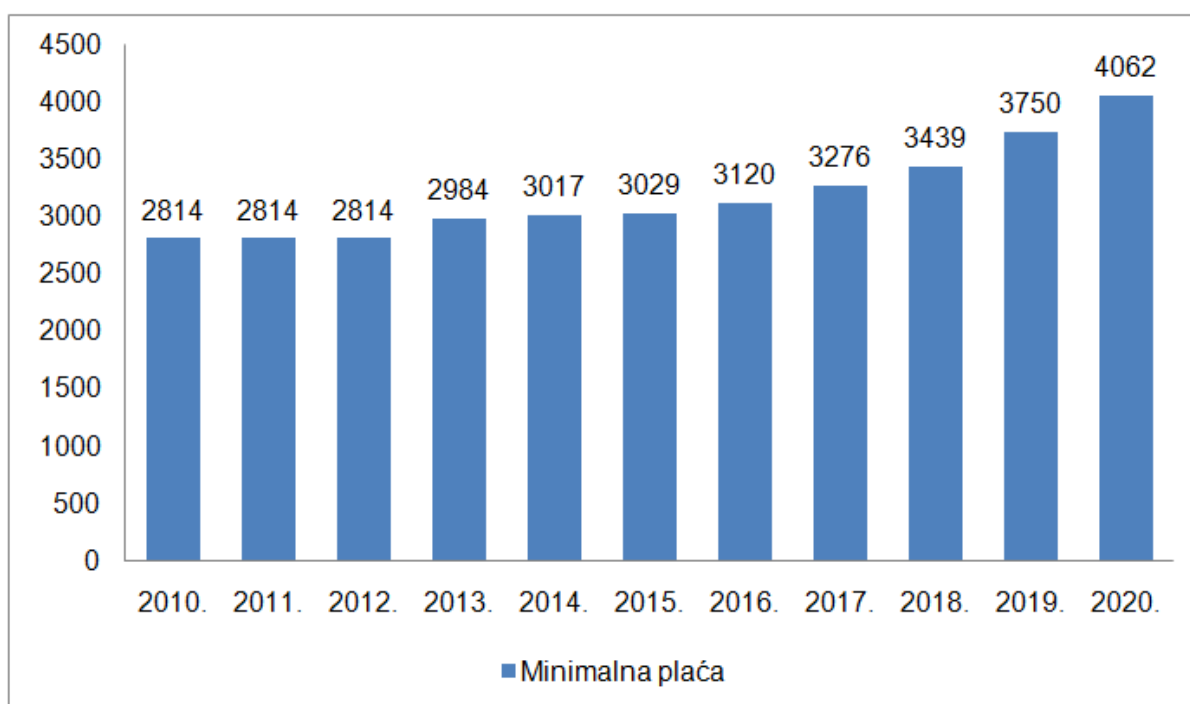
Što se tiče nezaposlenosti prema dobi, “najveće povećanje nezaposlenosti evidentirano je u dobnoj skupini od 15 do 19 godina (za 32,0%), a najmanje u skupini osoba od 60 i više godina (za 9,0%)”.²²

²² Barić, M. i Augustinović, M. (2021.) *Mjesečni statistički bilten*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje. str. 4. Dostupno na: <https://www.hzz.hr/statistika/>. [Pristupljeno: 1. ožujka 2021.]

3.3. Nadnice

Minimalna bruto plaća za 2020. godinu iznosila je 4.062,51 kn, dok je minimalna neto plaća za 2020. godinu iznosila 3.250,01 kn. U nastavku slijedi grafički prikaz kretanja minimalnih bruto plaća za razdoblje od 2010. do 2020. godine (Grafikon 3).

Grafikon 3. Kretanje minimalnih bruto plaća u RH, 2010.-2020. (u kn)

Izvor: izrada autorice prema: Isplate.info, Dostupno na: <https://isplate.info/minimalna-placa.aspx>. [Pristupljeno: 8. siječnja 2021.]

Prema grafičkom prikazu, može se zaključiti kako minimalna bruto plaća kontinuirano raste, što je svakako motivirajuće. Minimalna bruto plaća za 2021. godinu iznosi 4.250,00 kn. Sukladno minimalnoj plaći u Republici Hrvatskoj, u novije se vrijeme određuje i minimalna satnica za studente koji obavljaju rad putem Student servisa. Studentski rad od 8. studenoga 2018. godine reguliran je Zakonom o studentskom radu. Studenti u dogovoru s poslodavcem, prije početka rada definiraju satnicu. Nakon što je minimalna plaća definirana uredbom, Ministarstvo znanosti i obrazovanja mora u roku od 15 dana donijeti odluku o minimalnoj studentskoj satnici. Minimalna studentska satnica izračunava se tako da se minimalna bruto plaća podijeli sa 160, što predstavlja broj punih radnih sati u 20 radnih dana. Minimalna satnica za 2021. godinu iznosi 26,56 kn. U nastavku slijedi tablični prikaz minimalnih satnica za studente u razdoblju od 2018. do 2021. godine (Tablica 13).

Tablica 13. Minimalne satnice za studente u RH, 2018.-2021.

Godina	Minimalna bruto plaća	Minimalna satnica za studente
2018.	3.439,80 kn	21,50 kn
2019.	3.750,00 kn	23,44 kn
2020.	4.062,51 kn	25,39 kn
2021.	4.250,00 kn	26,56 kn

Izvor: autorica

Kako raste iznos minimalne bruto plaće, tako raste i minimalna satnica za studente. U budućnosti se očekuje daljnje povećanje.

3.4. Utjecaj Covid-19 na nezaposlenost

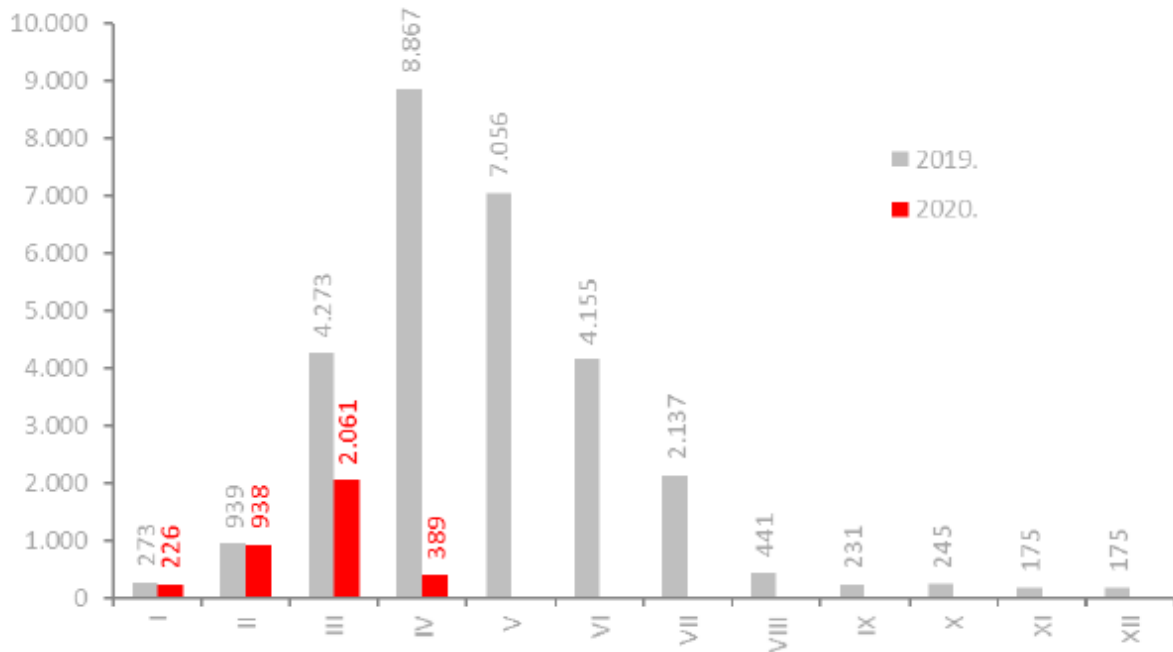
Krajem 2019. godine u gradu Wuhanu pojavio se novi virus koji je sličan virusu SARS-CoV. Početkom 2020. godine identificiran je kao novi Coronavirus (2019-nCoV). Unatoč zatvaranju tržnice na kojoj se navodno pojavio, virus se brzo nastavio širiti.²³ Cijeli je svijet zahvaćen virusom, pa tako i Republika Hrvatska. "U veljači 2020., neposredno prije eskalacije epidemije izazvane koronavirusom, tržište rada imalo je uobičajen sezonski ritam".²⁴ U nastavku slijedi grafički prikaz izlaska s evidencije nezaposlenih zbog sezonskog zapošljavanja (Grafikon 4).

---

²³ Nastavni zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar.hr, Dostupno na: <http://www.stampar.hr/hr/coronavirus>. [Pristupljeno: 20. ožujka 2021.]

²⁴ Burilović, L. (2020.) *Aktualna kretanja na tržištu rada u okolnostima pandemije uzrokovane Covidom-19*. Zagreb: Hrvatska gospodarska komora. str. 5

Grafikon 4. Izlazak s evidencije nezaposlenih HZZ-a zbog sezonskoga zapošljavanja, 2019. i 2020.

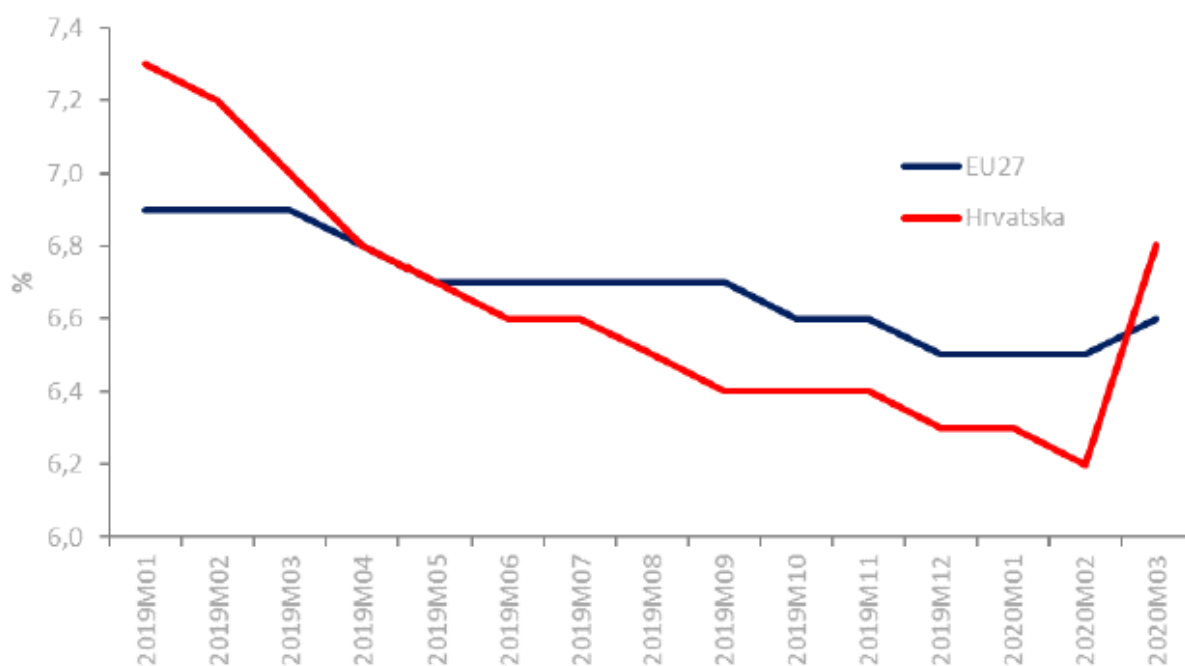

Izvor: Burilović, L. (2020.) *Aktualna kretanja na tržištu rada u okolnostima pandemije uzrokovane Covidom-19*. Zagreb: Hrvatska gospodarska komora. str. 7

Hrvatska u usporedbi s ostalim zemljama Europske unije ima najveći udio broja zaposlenih u turističkim djelatnostima, a ima i najizraženiju sezonalnost turizma. Uz to, ima najviši udio (5,8%) tzv. prekarnih radnika (radnika s ugovorima ne dužim od tri mjeseca) od svih članica Unije.²⁵ U nastavku slijedi grafički prikaz desezonirane stope nezaposlenosti za Republiku Hrvatsku i Europsku uniju u 2019. i 2020. godini (Grafikon 5).

²⁵ Ibid, str. 3

Grafikon 5. Desezonirane stope nezaposlenosti EU i Hrvatska, 2019. i 2020.

Izvor: Burilović, L. (2020.) *Aktualna kretanja na tržištu rada u okolnostima pandemije uzrokovane Covidom-19*. Zagreb: Hrvatska gospodarska komora. str. 12

Stope nezaposlenosti porasle su kod gotovo svih članica Europske unije u ožujku 2020. godine. Hrvatska se istaknula kao ona s najvišim porastom, te je njena stopa nakon devet mjeseci prerasla prosječnu stopu EU27.²⁶

²⁶ Loc.cit

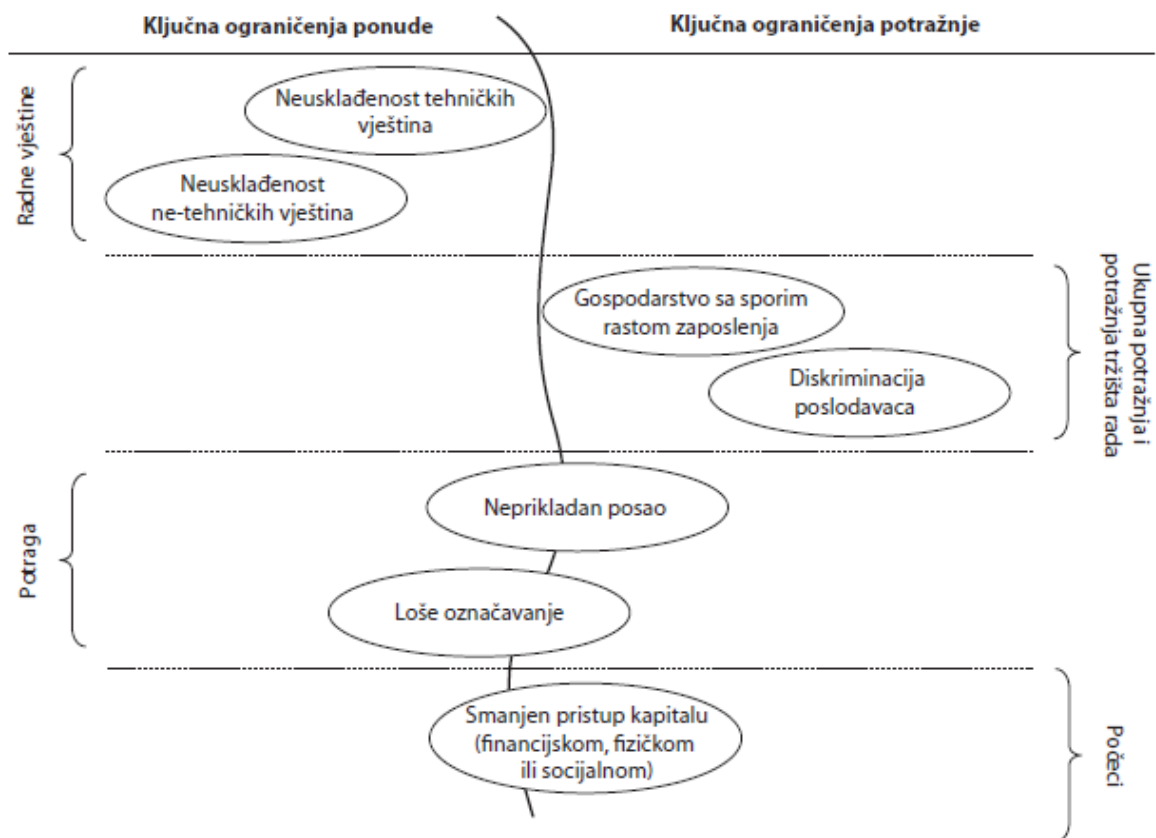
4. NEZAPOSLENOST MLADIH

Moderno tržište rada karakterizira fleksibilnost, liberalizacija i mobilnost. Osim toga, nažalost zabrinjavajući su pokazatelji glede nezaposlenosti mladih. U ovom se poglavlju analizira nezaposlenost mladih u Republici Hrvatskoj, a prikazano je i stanje na razini Europske unije. Pored toga, analizirani su uzroci i posljedice nezaposlenosti mladih, kao i mjere za poticanje zapošljavanja.

4.1. Nezaposlenost mladih u Republici Hrvatskoj

Mladi se susreću s raznim izazovima na tržištu rada. U nastavku slijedi slikovni prikaz ključnih izazova mladih na tržištu rada (Slika 3).

Slika 3. Ključni izazovi mladih na tržištu rada

Izvor: Hughes, D. i Bors Borbély-Pecze, T. (2013.) *Nezaposlenost mladih: kriza našeg okruženja*. Zagreb: Europska mreža politika cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja. str. 5

U nastavku slijedi tablični prikaz registrirane nezaposlenosti mladih za razdoblje od 10 godina, točnije od 2010. do 2020. godine (Tablica 14).

Tablica 14. Registrirana nezaposlenost u RH, 15-25 godine, 2010.-2020.

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
15-19	15.811	15.617	17.186	18.140	16.683	14.814	11.849	8.401	6.370	5.412	6.238
20-24	40.007	41.078	44.875	47.619	42.593	34.910	28.009	21.173	16.131	13.682	17.437
Ukupno	55.818	56.695	62.061	65.759	59.276	49.724	39.858	29.574	22.501	19.094	23.675

Izvor: Statistika.hr, Dostupno na: <https://statistika.hzz.hr/statistika.aspx?tipIzvjestaja=1>. [Pristupljeno: 15. ožujka 2021.]

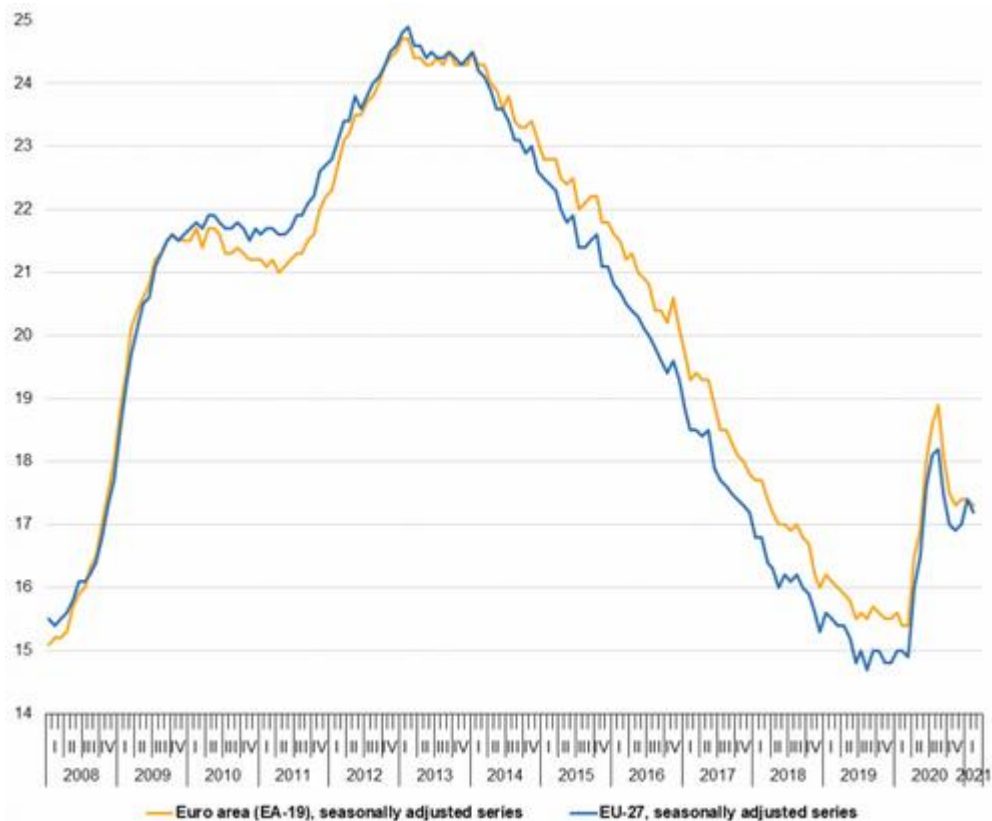
Prema tabličnom prikazu vidljivo je kako je nezaposlenost mladih u Republici Hrvatskoj u porastu u razdoblju od 2010. do 2013. godine. Nakon 2013. godine nezaposlenost mladih je opadala do 2019. godine. 2020. godine vidljiv je porast. Glavni uzrok tome je zasigurno pandemija uzrokovana bolesti Covid-19. Iako se nezaposlenost mladih smanjuje nakon 2013. godine, svejedno je broj nezaposlenih izrazito velik. Nadalje, treba uzeti u obzir sve veći broj iseljavanja mladih, pa se samim time i smanjuje broj registriranih nezaposlenih mladih osoba.

4.2. Nezaposlenost mladih u Europskoj uniji

“Mladi su bili najjače pogođeni ekonomskom i financijskom krizom 2008. godine. Stopa nezaposlenosti mladih (15-24 godine) u Europskoj uniji je tijekom gospodarske krize skočila s 15% (2008.) na 24% (2013.). Stopa nezaposlenosti mladih u Uniji kontinuirano se poboljšavala i u prosincu 2019. dosegla je 14,1%²⁷. U rujnu 2020. godine stopa nezaposlenosti iznosila je 7,5%. Kada je riječ o stopi nezaposlenosti mladih u Uniji, ona je iznosila čak 17,1%. U nastavku slijedi grafički prikaz nezaposlenosti mladih u Europskoj uniji u razdoblju od 2008. do veljače 2021. godine (Grafikon 6).

²⁷ Europski parlament.eu, Dostupno na: <https://www.europarl.europa.eu/news/hr/headlines/priorities/socijalna-ukljucenost/20171201STO89305/mjere-europske-unije-za-zaposljavanje-mladih>. [Pristupljeno: 17. ožujka 2021.]

Grafikon 6. Stopa nezaposlenosti mladih EU-27 i EA-19, 1/2008-2/2021

Izvor: Europa.eu, Dostupno na: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Unemployment_statistics#Youth_unemployment. [Pristupljeno: 17. ožujka 2021.]

Europska unija radi na tome da umanju stopu nezaposlenosti mladih. Naime, “zbog koronakrize, Unija radi na prijedlogu za jačanje Jamstva za mlade i želi ga učiniti dostupnim većem broju građana (ranjivim skupina i osobama do 29 godina), te bolje uskladiti s individualnim i tržišnim potrebama”.²⁸

Europska unija prepoznala je nezaposlenost mladih kao ozbiljan problem i radi na tome da se situacija poboljša. Osim toga, postoje ostale mjere borbe protiv nezaposlenosti, a mogu se podijeliti na aktivne i pasivne politike zapošljavanja.

²⁸ Loc.cit

4.3. Uzroci nezaposlenosti mladih

Općenito, "glavni uzroci nezaposlenosti su:

- depresije u gospodarstvu,
- promjene u potražnji za određenom vrstom radnika,
- sezonske promjene,
- tehnološke promjene,
- osobno nesnalaženje, te
- promjene u ponašanju, potrebama i željama ljudi".²⁹

Najviše utjecaja na nezaposlenost ima poremećaj zaposlenosti usred velikih cikličkih kretanja, zapravo depresija u gospodarstvu i određenih strukturnih promjena. "Mladi su pokretačka snaga svakog društva".³⁰ Kada se analiziraju zapadnoeuropske zemlje, može se reći kako je među glavnim uzrocima nezaposlenosti mladih tehnološke inovacije koje su tako izmijenile strukturu zanimanja. Što se Republike Hrvatske tiče, prema mišljenju autorice, jedan od glavnih uzroka je opće stanje obrazovnog sustava. Ono što bi još autorica izdvojila jest da se više treba prakticirati praktična nastava koju će učenici, odnosno studenti povezati s teorijom. Tako će studenti biti pripremljeni za tržište rada, što i treba biti cilj obrazovanja.

Mnogo mladih osoba navode kako je veliki problem što poslodavci traže radno iskustvo koje oni jednostavno nisu mogli steći upravo zbog godina. Autorica smatra kako se i studenti, odnosno mladi trebaju angažirati i iskoristiti različita natjecanja, tečajeve, edukacije i slično kako bi njihov životopis bio bogatiji, a znanje na visokoj razini. Zaključno, treba istaknuti kako uzrok nezaposlenosti može biti i individualni faktor. Mladi su često zbunjeni, podjedinici imaju problema s mentalnim zdravljem, neki su nesigurni i sl. Može se zaključiti kako je teško definirati univerzalne uzroke nezaposlenosti mladih. Definiranje uzroka je složeno iz razloga jer se moraju sagledati opće ekonomske prilike, stanje u društvu, obrazovanje i dr. Na razini Republike Hrvatske, situacija nije zadovoljavajuća i to je jedan od glavnih problema s kojima se susreće gospodarstvo Hrvatske.

---

²⁹ op.cit. Bušelić (2014.) str. 94

³⁰ Bilić, N. i Jukić, M. (2014.) Nezaposlenost mladih – ekonomski, politički i socijalni problem s dalekosežnim posljedicama na cjelokupno društvo. *Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku*. [Online] 30 (2). str. 485. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/132450>. [Pristupljeno: 15. ožujka 2021.]

4.4. Posljedice nezaposlenosti mladih

Posljedice nezaposlenosti mladih mogu se analizirati s tri aspekta, a to su:

- ekonomske posljedice,
- socijalne posljedice i
- političke posljedice.³¹

4.4.1. Ekonomske posljedice

Temeljne ekonomske posljedice nezaposlenosti očituju se u gubitku prihoda. Ako se smanje prihodi, automatski se smanjuje kupovna moć pojedinca. Samim time, pada prihod u različitim sektorima gospodarstva. U takvim uvjetima poduzetnici se nastoje prilagoditi situaciji i nerijetko zbog toga otpuštaju radnike. Na taj se način nezaposlenost samo nastavlja, što dovodi do produblivanja krize.³²

4.4.2. Socijalne posljedice

Nezaposlenost nerijetko ostavlja posljedice na mentalno zdravlje pojedinca. To je posebice izraženo kod nesigurnih mladih osoba koje nemaju dovoljno samopouzdanja i vrlo su osjetljivi. Neki se nažalost odaju konzumiranju alkohola i droge ili pak traže rješenje u kriminalnim radnjama. Uz psihičke poremećaje ističe se i veći stupanj siromaštva, poremećeni obiteljski odnosi, kao i osjećaj manje vrijednosti. Zbog toga se pojedinci izoliraju iz društva i javlja se strah za budućnost.³³ Takav je strah posebno izražen kod mladih roditelja.

4.4.3. Političke posljedice

Osim ekonomskih i socijalnih posljedica, prisutne su i političke posljedice. "Za državu velik broj nezaposlenih mladih znači smanjenje poreznih obveznika što izravno utječe na smanjenje državnih prihoda".³⁴

---

³¹ Ibid, str. 493

³² Loc.cit

³³ Loc.cit

³⁴ Ibid, str. 494

Nesigurno okruženje dovodi do nemira i prosvjeda, a to utječe na političku sigurnost određene zemlje. Veliki je problem i odljev mozgova. Taj je problem izražen u Republici Hrvatskoj. Naime, mnogi mladi odlaze u inozemstvo. Tako zemlja gubi neprocjenjivu vrijednost jer obrazovane mlade osobe svojim sposobnostima i vještinama pridonose rastu i razvoju gospodarstva. Ono što se nadovezuje na iseljavanje mladih je nepovoljna demografska slika, što je također izraženo kod Republike Hrvatske. Stanovništvo je staro, a kako bi se spriječili navedeni negativni trendovi potrebno je stvoriti uvjete koji su motivirajući i koji će zadržati mlade u zemlji.

4.5. Mjere poticanja zapošljavanja

Mjere borbe protiv nezaposlenosti mogu se podijeliti na aktivne i pasivne politike zapošljavanja.

4.5.1. Aktivna politika zapošljavanja

Cilj je svake zemlje ublažiti nezaposlenost. S tim u vezi, većina zemalja provodi aktivne i pasivne politike zapošljavanja. "Aktivna politika zapošljavanja obuhvaća niz mjera čiji je cilj izravno zapošljavanje nezaposlenih ili povećanje njihove zapošljivosti. Aktivnim mjerama politike zapošljavanja, a to su primjerice obrazovanje, prekvalifikacija, dokvalifikacija, stručno osposobljavanje i sl., poboljšava se kvalifikacijska struktura tražilaca posla, čime se pospješuje i njihova profesionalna pokretljivost i mogućnosti zapošljavanja".³⁵

"Školovanjem se pomaže nezaposlenima da što svrsishodnije iskoriste vrijeme nezaposlenosti".³⁶ Nadalje, organiziraju se različiti programi kako bi se umanjio broj nezaposlenih osoba, te kako bi se u konačnici uskladila ponuda i potražnja posla. Važne su i socijalno-psihološke mjere jer se nerijetko prilikom dugotrajne nezaposlenosti pojedinci suočavaju i s psihološkim problemima.

---

³⁵ op.cit. Bejaković (2003.) Dostupno na: <https://www.ijf.hr/hr/korisne-informacije/pojmovnik-javnih-financija/15/nezaposlenost/312/nezaposlenost/313/>, [Pristupljeno: 15. siječnja 2021.]

³⁶ Loc.cit

4.5.2. Pasivna politika zapošljavanja

Pasivna politika zapošljavanja odnosi se na materijalno osiguranje za vrijeme trajanja nezaposlenosti. "U Hrvatskoj se materijalno osiguranje sastoji od prava na novčanu naknadu, prava na novčanu pomoć i naknadu troškova za vrijeme obrazovanja, prava na jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova, te prava na mirovinsko i zdravstveno osiguranje".³⁷ Trajanje korištenja novčane naknade uglavnom ovisi o radnom stažu.

Postoje i drugi oblici pomoći, pa se odobravaju i novčane pomoći i naknade troškova za vrijeme obrazovanja. Za vrijeme obrazovanja nezaposlena osoba ima pravo na naknadu troškova prijevoza sredstvima javnog prijevoza, troškova za obvezne udžbenike, troškova prehrane i troškova propisane zaštitne odjeće, obuće te drugih pomagala. Katkad nezaposleni ili neke skupine nezaposlenih ostvaruju pravo na mirovinsko osiguranje, ovisno o broju godina radnog staža.³⁸

Nadalje, nezaposleni mogu ostvariti pravo i na:

- socijalnu pomoć (pomoć za uzdržavanje, pomoć u plaćanju troškova stanovanja, jednokratne pomoći),
- oslobođenje od plaćanja participacije u zdravstvu,
- doplatak za djecu,
- porezne olakšice,
- oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi,
- produženo mirovinsko osiguranje,
- stan u najam od jedinica lokalne uprave i samouprave,
- besplatne školske knjige za djecu te prehranu u školi,
- subvencije za plaćanje dijela troškova u vrtiću i dr.³⁹

---

³⁷ Loc.cit

³⁸ Loc.cit

³⁹ Loc.cit

Prava u sustavu socijalne skrbi su sljedeća:

- doplatak za pomoć i njegu,
- jednokratne naknade,
- naknada do zaposlenja,
- naknade u vezi s obrazovanjem,
- naknada za osobne potrebe korisnika smještaja,
- naknada za troškove stanovanja,
- osobna invalidnina,
- pravo na troškove ogrjeva,
- status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja i
- zajamčena minimalna naknada.⁴⁰

Zajamčena minimalna naknada jedno je od prava koje osigurava socijalna skrb u cilju da korisniku olakša život i sve potrebe koje on donosi. Zajamčenu minimalnu naknadu može ostvariti samac ili osoba koja živi u kućanstvu tj. osoba koja nema nikakvih prihoda kojima bi mogla pokriti troškove života.⁴¹ U nastavku slijedi slikovni prikaz izračuna visine zajamčene minimalne naknade (Slika 4).

Slika 4. Izračun visine zajamčene minimalne naknade

<u>IZRAČUN VISINE ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE</u>	
Iznos zajamčene minimalne naknade utvrđuje se u postotku od osnovice	
1. za samca utvrđuje se u iznosu 100% osnovice (800,00 kn)	
2. za kućanstvo zbrajaju se udjeli članova kućanstva:	
za samohranog roditelja	– 100% osnovice (800,00 kn)
za odraslog člana kućanstva	– 60% osnovice (480,00 kn)
za dijete (do 18 godina)	– 40% osnovice (320,00 kuna)

Izvor: CZSS ZAGREB.hr, Dostupno na: <https://czss-zagreb.hr/>. [Pristupljeno: 19. ožujka 2021.]

⁴⁰ CZSS ZAGREB.hr, Dostupno na: <https://czss-zagreb.hr/>. [Pristupljeno: 19. ožujka 2021.]

⁴¹ Loc.cit

Na slici je prikazan izračun visine zajamčene minimalne naknade, odnosno iznos zajamčene minimalne naknade koji se utvrđuje u postotku od osnovice za samca, za kućanstvo, za samohranog roditelja, za odraslog člana kućanstva i za dijete do 18 godina. Osnovicu na temelju koje se izračunava iznos zajamčene minimalne naknade utvrđuje Vlada Republike Hrvatske. Do donošenja odluke Vlade Republike Hrvatske osnovica na temelju koje se izračunava iznos zajamčene minimalne naknade iznosi 800,00 kuna.

5. ZAKLJUČAK

Cilj je svake zemlje ublažiti nezaposlenost, posebice kad je riječ o mladima. U skladu s time, većina zemalja provodi aktivne i pasivne politike zapošljavanja. Aktivna politika zapošljavanja obuhvaća niz mjera čiji je cilj izravno zapošljavanje nezaposlenih ili povećanje njihove zapošljivosti. Aktivnim mjerama politike zapošljavanja, a to su primjerice obrazovanje, prekvalifikacija, dokvalifikacija, stručno osposobljavanje i sl., poboljšava se kvalifikacijska struktura tražilaca posla, čime se pospješuje i njihova profesionalna pokretljivost i mogućnosti zapošljavanja. S druge strane, pasivna politika zapošljavanja odnosi se na materijalno osiguranje za vrijeme nezaposlenosti. U Hrvatskoj se materijalno osiguranje sastoji od prava na novčanu naknadu, prava na novčanu pomoć i naknadu troškova za vrijeme obrazovanja, prava na jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova, te prava na mirovinsko i zdravstveno osiguranje.

U novonastalim uvjetima u gospodarstvu, sve su češći zahtjevi za novim oblicima zapošljavanja i reformom tržišta rada. To se u najvećoj mjeri odnosi na fleksibilizaciju radnih odnosa i novim oblicima zaštite rada. U takvim uvjetima, pogođeni su i mladi. Nezaposlenost mladih ozbiljan je problem mnogih gospodarstava diljem svijeta. Republika Hrvatska jedan je od takvih primjera. Definiranje uzroka nezaposlenosti mladih je složeno iz razloga jer se moraju sagledati opće ekonomske prilike, stanje u društvu, obrazovanje i dr. Na razini Republike Hrvatske, situacija nije zadovoljavajuća i to je jedan od glavnih problema s kojima se susreće gospodarstvo Hrvatske. Pored navedenog, Hrvatska se trenutno suočava s nepovoljnim gospodarskim kretanjima zahvaljujući pandemiji uzrokovanoj virusom Covid-19. To je znatno utjecalo na porast nezaposlenosti, a sigurno je kako će nezaposlenost i dalje rasti. Oporavak se ne očekuje tako skoro, a na građanima i institucijama Republike Hrvatske je da taj oporavak učine što bržim i bezbolnijim.

Iako je važno raditi na reformama tržišta rada, unaprjeđenju sustava obrazovanja i tome slično, prema mišljenju autorice, glavni zadatak i glavnu ulogu imaju sami mladi. Nije lako izdvojiti se na današnjem tržištu, no pojedinac mora raditi na svom obrazovanju, te unaprjeđivati svoje vještine, sposobnosti i kvalitete. Odgovornost je na nama samima.

POPIS LITERATURE

Knjige:

1. Bušelić, M. (2014.) *Tržište rada, teorijski pristup*. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.
2. Puljiz, V., Bežovan, G., Šućur, Z., Zrinščak, S. (2008.) *Socijalna politika Hrvatske*. Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Članci i publikacije:

1. Barić, M. (2020.) *Godišnjak 2019*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/usluge-poslodavci-posloprimci/publikacije-hzz/>. [Pristupljeno: 10. svibnja 2021.]
2. Barić, M. i Augustinović, M. (2021.) *Mjesečni statistički bilten*. Zagreb: Hrvatski zavod za zapošljavanje. [Online] Dostupno na: <https://www.hzz.hr/statistika/>. [Pristupljeno: 1. ožujka 2021.]
3. Bejaković, P. (2003.) *Nezaposlenost*. Institut za javne financije. [Online] Dostupno na: <https://www.ijf.hr/hr/korisne-informacije/pojmovnik-javnih-financija/15/nezaposlenost/312/nezaposlenost/313/>. [Pristupljeno: 5. siječnja 2021.]
4. Bilić, N. i Jukić, M. (2014.) Nezaposlenost mladih – ekonomski, politički i socijalni problem s dalekosežnim posljedicama na cjelokupno društvo. *Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku*. [Online] 30 (2). str. 485-505. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/132450>. [Pristupljeno: 15. ožujka 2021.]
5. Božiković, N. (2021.) Tržište rada u Europskoj uniji i Republici Hrvatskoj. *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*. [Online] 42 (1). str. 91-109. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/257729>. [Pristupljeno: 28. travnja 2021.]
6. Burilović, L. (2020.) *Aktualna kretanja na tržištu rada u okolnostima pandemije uzrokovane Covidom-19*. Zagreb: Hrvatska gospodarska komora.
7. Obadić, A. (2003.) Utjecaj aktivnih i pasivnih politika na tržište rada. *Financijska teorija i praksa*. [Online] 27 (4). str. 529-546. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/5770>. [Pristupljeno: 5. siječnja 2021.]

Internet izvori:

1. CZSS ZAGREB.hr, Dostupno na: <https://czss-zagreb.hr/>. [Pristupljeno: 19. ožujka 2021.]
2. Europski parlament.eu, Dostupno na: <https://www.europarl.europa.eu/news/hr/headlines/priorities/socijalna-ukljucenost/20171201STO89305/mjere-europske-unije-za-zaposljavanje-mladih>. [Pristupljeno: 17. ožujka 2021.]
3. FFZG.hr, Dostupno na: <http://mjesecc.ffzg.hr/nezaposlenost/1.1.html>. [Pristupljeno: 28. travnja 2021.]
4. Nastavni zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar.hr, Dostupno na: <http://www.stampar.hr/hr/coronavirus>. [Pristupljeno: 20. ožujka 2021.]

Zakoni:

1. Zakon o minimalnoj plaći, NN 118/18. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/400/Zakon-o-minimalnoj-pla%C4%87i>. [Pristupljeno: 8. siječnja 2021.]
2. Zakon o radu, NN 93/14, 127/17, 98/19, čl. 4. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/307/Zakon-o-radu>. [Pristupljeno: 5. siječnja 2021.]

POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA

Popis slika

Slika 1. Temeljna podjela stanovništva radne dobi.....	3
Slika 2. Elementi radnog odnosa	7
Slika 3. Ključni izazovi mladih na tržištu rada	27
Slika 4. Izračun visine zajamčene minimalne naknade.....	34

Popis tablica

Tablica 1. Osnovni gospodarski pokazatelji RH, stope rasta (u postocima), 2018. i 2019.....	10
Tablica 2. Aktivno stanovništvo prema administrativnim izvorima u RH, godišnji prosjek 2018. i 2019.	11
Tablica 3. Aktivno stanovništvo prema Anketi o radnoj snazi u RH, godišnji prosjek 2018. i 2019.....	11
Tablica 4. Prosječni broj nezaposlenih prema spolu u RH, 2018. i 2019.	13
Tablica 5. Prosječni broj nezaposlenih osoba prema dobi u RH, 2018. i 2019.	14
Tablica 6. Prosječni broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja u RH, 2018. i 2019.....	15
Tablica 7. Prosječni broj nezaposlenih osoba prema županijama u RH, 2018. i 2019.	16
Tablica 8. Struktura nezaposlenih osoba prema županijama u RH, prosjek 2019....	17
Tablica 9. Nezaposlene osobe prema trajanju nezaposlenosti u RH, 31. prosinca 2018. i 2019.....	18
Tablica 10. Nezaposlene osobe prema trajanju nezaposlenosti i spolu u RH, 31. prosinca 2019.....	18
Tablica 11. Struktura nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i razini obrazovanja u RH, 31. prosinca 2019.....	19
Tablica 12. Registrirana nezaposlenost i zapošljavanje u RH, 2006.-2020.	20
Tablica 13. Minimalne satnice za studente u RH, 2018.-2021.....	24
Tablica 14. Registrirana nezaposlenost u RH, 15-25 godine, 2010.-2020.....	28

Popis grafikona

Grafikon 1. Broj nezaposlenih osoba u RH, 2018. i 2019.	12
Grafikon 2. Novoprijavljeni, zaposleni i brisani zbog ostalih razloga u RH, 2006.-2020.	22
Grafikon 3. Kretanje minimalnih bruto plaća u RH, 2010.-2020. (u kn).....	23
Grafikon 4. Izlazak s evidencije nezaposlenih HZZ-a zbog sezonskoga zapošljavanja, 2019. i 2020.....	25
Grafikon 5. Desezonirane stope nezaposlenosti EU i Hrvatska, 2019. i 2020.	26
Grafikon 6. Stopa nezaposlenosti mladih EU-27 i EA-19, 1/2008-2/2021	29

SAŽETAK

Nezaposlenost i inflacija smatraju se najvećim gospodarskim i društvenim problemima današnjice. Upravo je to razlog odabira navedene tematike za istraživanje. Jedan od većih problema kada se razmatra nezaposlenost je nezaposlenost mladih koja je posljednjih godina u porastu. Što se tiče Republike Hrvatske, nezaposlenost mladih je na zabrinjavajućoj razini. Predmet istraživanja rada odnosi se na analizu nezaposlenosti mladih u Republici Hrvatskoj. Cilj je istraživanja definirati nezaposlenost, analizirati vrste i uzroke nezaposlenosti, te predstaviti stanje glede nezaposlenosti mladih u Republici Hrvatskoj. Trenutno se cijeli svijet, pa tako i Republika Hrvatska suočava s pandemijom koja je uzrokovana bolesti poznatom kao Covid-19. U radu se tako analizira i utjecaj pandemije na ukupnu nezaposlenost, te nezaposlenost mladih u Republici Hrvatskoj. Svrha je ovog istraživanja ustanoviti koliko je značajna nezaposlenost mladih za gospodarstvo određene zemlje, te koja su moguća rješenja kako bi se nezaposlenost mladih svela na minimum.

Ključne riječi: *nezaposlenost, nezaposlenost mladih, Republika Hrvatska, Covid-19*

SUMMARY

Unemployment and inflation are considered to be the biggest economic and social problems of today. This is precisely the reason for choosing this topic for research. One of the major problems when considering unemployment is youth unemployment, which has been rising in recent years. As far as the Republic of Croatia is concerned, youth unemployment is at a worrying level. The subject of the research relates to the analysis of youth unemployment in the Republic of Croatia. The aim of the research is to define unemployment, analyze the types and causes of unemployment, and present the situation regarding youth unemployment in the Republic of Croatia. Currently, the whole world, including the Republic of Croatia, is facing a pandemic caused by a disease known as Covid-19. The paper also analyzes the impact of the pandemic on overall unemployment. The purpose of this research is to determine how important youth unemployment is for the economy of a particular country, and what are the possible solutions to reduce youth unemployment to a minimum.

Keywords: *unemployment, youth unemployment, Republic of Croatia, Covid-19*